

Dagens tema

- Feilsøking
 - gdb
 - ddd
 - Egne feilutskriftter
- Funksjoner
 - Lokale variable
- Overflyt
- Egne instruksjoner for byte-sekvenser, f eks tekster

INF1070

Debuggere

En «debugger» er et meget nyttig feilsøkningsverktøy. Det kan

- analysere en program-dump,
- vise innholdet av variable,
- vise hvilke funksjoner som er kalt,
- kjøre programmet én og én linje, og
- kjøre til angitt stoppunkter.

Debuggeren gdb er laget for å brukes sammen med gcc. Den har et vindusgrensesnitt som heter ddd som kan brukes på Unix-maskiner.

For å bruke gdb/ddd må vi gjøre to ting:

- kompilere våre programmer med opsjonen -g, og
- angi at vi ønsker programdumper:

```
ulimit -c unlimited
```

hvis vi bruker bash. (Da må vi huske å fjerne programdumpfilene selv; de er noen ganger *store!*)

INF1070

Et program med feil

Hovedprogrammet; se også (B&O'H-boken 3.11):

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>

extern char *mystrncpy (char *til, char *fra);

char *s;

int main (void)
{
    mystrncpy(s, "Abc");
    printf("Teksten \"%s\" har %d tegn.", s, strlen(s));
    exit(0);
}
```

Assemblerrutinen:

```
.globl mystrncpy
# Navn: mystrncpy.
# Synopsis: Kopierer en tekst.
# C-signatur: char *mystrncpy (char *til, char *fra)
# Register: AL - tegn som flyttes
#           ECX - til (som økes)
#           EDX - fra (som økes)
#
mystrncpy:
    pushl   %ebp                # Standard
    movl   %esp,%ebp           # funksjonsstart.
    movl   8(%ebp),%ecx        # Hent til
    movl   12(%ebp),%edx       # og fra.
    do {
        mys_l: movb   (%edx),%al    # AL = *fra
                incl   %edx        #           ++
                movb   %al,(%ecx)  # til = AL.
                incl   %ecx        #           ++
                cmpb   $0,%al     # AL != 0
                jne   mys_l       # } while ( )
    } while ( )
    mys_x: movl   8(%ebp),%eax   # til.
            popl   %ebp        #
            ret                # return
```

INF1070

Under kjøring går dette galt:

```
> gcc -g -o feil-test-strcpy feil-test-strcpy.c strcpy.s
> ./feil-test-strcpy
Segmentation fault (core dumped)
```

De viktigste spørsmålene da er:

- ❶ Hvor skjer feilen?
- ❷ Hva vet vi om situasjonen når feilen inntreffer?

Svarene finner vi ved å analysere programdumpene.

Programdumper

Når et program dør på grunn av en feil («aborterer»), prøver det ofte å skrive innholdet av hele prosessen[†] på en fil slik at det kan analyseres siden.

```
> ls -l core*
-rw-r----- 1 dag 61440 2006-03-27 09:07 core.22577
```

[†] Dette kalles ofte en «core-dump» siden datamaskinene for 30-50 år siden hadde hurtiglager bygget opp av ringer med kjerne av ferritt. I Unix heter denne filen derfor *core.**.

INF1070

Debuggeren gdb (B&O'H-boken 3.12)

Den enkleste debuggeren er gdb som finnes overalt.

```
> gdb feil-test-strcpy core.22577
GNU gdb Red Hat Linux (6.3.0.0-1.90rh)
Copyright 2004 Free Software Foundation, Inc.
GDB is free software, ...
```

```
warning: core file may not match specified executable file.
Core was generated by './feil-test-strcpy'.
Program terminated with signal 11, Segmentation fault.
Reading symbols from /lib/tls/libc.so.6...done.
Loaded symbols from /lib/tls/libc.so.6
Reading symbols from /lib/ld-linux.so.2...done.
Loaded symbols from /lib/ld-linux.so.2
#0 mys_l () at strcpy.s:18
18     movb %al,(%ecx)    # til = AL.
(gdb)quit
```

Da vet vi *hvor* feilen oppsto.

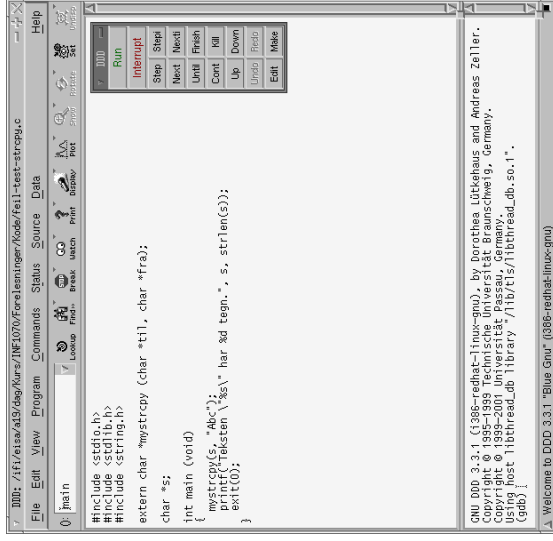
INF1070

Debuggeren ddd

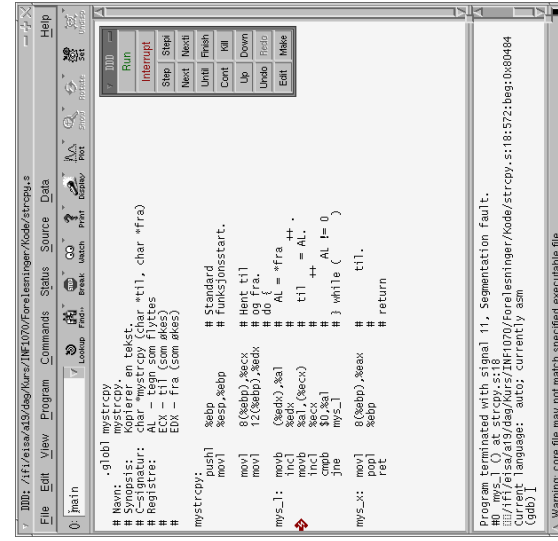
Denne debuggeren (som egentlig bare er et grafisk grensesnitt mot gdb) finnes dessverre ikke på alle maskiner.

Programmet startes slik:

```
> ddd feil-test-strcpy &
```

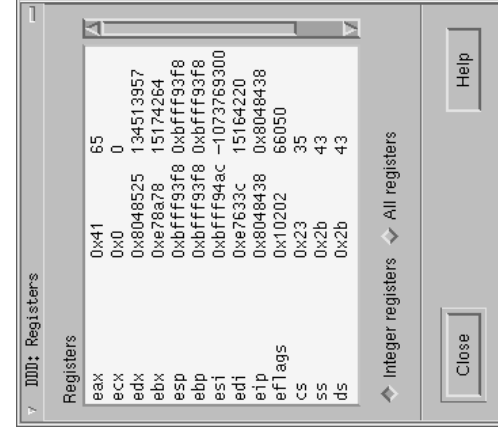

Sjekk programdumpen
I File-menyen finner vi «Open core dump»
og da ser vi *hvor* feilen oppsto:

INF1070

Sjekk registrene
I Status-menyen finner vi «Registers»:

Et eksempel til Hovedprogrammet:

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

extern void swap (int *a, int *b);

int *pa, *pb;

int main (void)
{
    pa = malloc(sizeof(int)); pa = malloc(sizeof(int));
    *pa = 3; *pb = 17;

    printf("pa = %d, pb = %d\n", *pa, *pb);
    swap (pa, pb);
    printf("pa = %d, pb = %d\n", *pa, *pb);
    return 0;
}
```

Assemblerfunksjonen:

```
.globl swap
# Navn: swap.
# Synopsis: Bytter om to variable.
# C-signatur: void swap (int *a, int *b).

swap:    push    %ebp          # Standard
        movl   %esp,%ebp    # funksjonsstart

        movl   8(%ebp),%eax  # %eax = a.
        movl   12(%ebp),%ecx # %ecx = b.

        push  (%eax)        # push *a.
        push  (%ecx)        # push *b.
        pop   (%eax)        # pop *a.
        pop   (%ecx)        # pop *b.

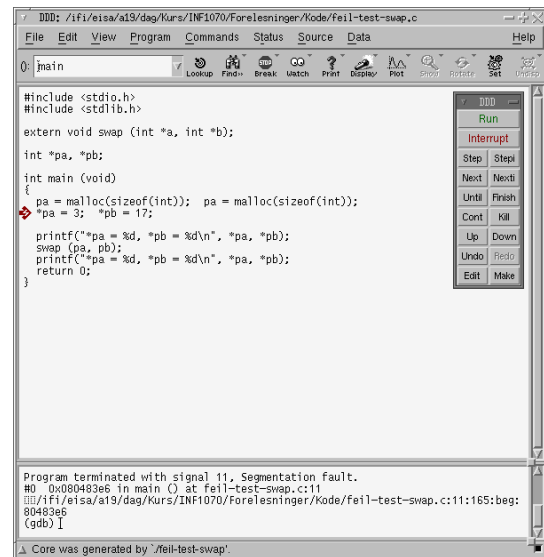
        pop   %ebp          # Standard retur
        ret
```

INF1070

Kjøringen:

```
> gcc -g -o feil-test-swap feil-test-swap.c swap.s
> ./feil-test-swap
Segmentation fault (core dumped)
> add feil-test-swap &
```

Etter «Open core dump» ser vi:

INF1070

Ved å peke på navnene pa og pb ser vi at pa=0x9c06018 og pb=0x0. Dette bør fortelle oss hva som gikk galt.

Egne utskrifter

De beste feilmeldingene får vi ved å lage dem selv.

- Regn med at programmet ditt vil inneholde feil!
 - Programmér feilutskrifter du kan slå av og på.
 - Husk at du kan kalle C-funksjoner (dine egne og standardfunksjoner som printf) fra assemblerkode.
- (Husk bare at disse kan ødelegge %EAX, %ECX og %EDX.)

INF1070

~inf1070/programmer/dumpreg.s anbefales:

```
.globl dumpreg
# Navn: dumpreg
# Synopsis: Skriver ut alle registrene.
# C-signatur: void dumpreg (void).
# Register: Ødelegger _ingen_ registre!

dumpreg:
    pushl   %ebp          # Standard
    movl   %esp,%ebp    # funksjonsstart
    pushl   %eax          # Gjem også EAX,
    pushl   %ecx          # ECX og EDX (siden
    pushl   %edx          # 'printf' kan
                        # ødelegge dem)
    pushl   %edx          # Legg EDX,
    pushl   %ecx          # ECX,
    pushl   %ebx          # EBX og
    pushl   %eax          # EAX på stakken.
    movl   4(%ebp),%eax  # Legg PC (returadr)
    pushl   %eax          # på stakken.
    leal   form1,%eax    # Legg adr til form1
    pushl   %eax          # på stakken.
    call   printf        # Kall 'printf'.
    popl   %eax          #
    popl   %eax          # Rydd
    popl   %eax          # opp
    popl   %eax          # på
    popl   %eax          # stakken.
    popl   %eax          #

    pushl   %edi          # Legg EDI
    pushl   %esi          # og ESI på stakken.
    movl   0(%ebp),%eax  # Hent riktig EBP
    pushl   %eax          # og legg på stakken.
    movl   %ebp,%eax     # Riktig ESP er
    subl   $4,%eax       # EB-4; legg
    pushl   %eax          # den på stakken.
    lea   form2,%eax    # Legg adr til form2
    pushl   %eax          # på stakken.
    call   printf        # Kall 'printf'.
    popl   %eax          #
    popl   %eax          # Rydd
    popl   %eax          # opp
    popl   %eax          # på
    popl   %eax          # stakken.

    popl   %edx          # Hent tilbake EDX,
    popl   %ecx          # ECX og
    popl   %eax          # EAX.
    popl   %ebp          #
    ret
```

INF1070

```

.data
form1: .asciiz "Dump: PC=%08x  EAX=%08x  EBX=%08x  ECX=%08x  EDX=%08x\n"
form2: .asciiz "ESP=%08x  EBP=%08x  ESI=%08x  EDI=%08x\n"
    
```

INF1070

```

Dump: PC=08048396  EAX=00000000  EBX=00dbda78  ECX=0ffffb910  EDX=0ffffb984
      ESP=0ffffb8e4  EBP=0ffffb8f8  ESI=0ffffb98c  EDI=00dbb33c
Dump: PC=0804837f  EAX=00000000  EBX=00dbda78  ECX=0ffffb910  EDX=0ffffb984
      ESP=0ffffb8d4  EBP=0ffffb8e8  ESI=0ffffb98c  EDI=00dbb33c
Dump: PC=080483a0  EAX=00000000  EBX=00dbda78  ECX=0ffffb910  EDX=0ffffb984
      ESP=0ffffb8e4  EBP=0ffffb8f8  ESI=0ffffb98c  EDI=00dbb33c
    
```

Utskriften:

```

#include <stdio.h>
extern void dumpreg (void);
void f (void)
{
  dumpreg();
}
int main (void)
{
  dumpreg();
  f();
  dumpreg();
  return 0;
}
    
```

INF1070

Eksempel på bruk:

Funksjonskall (B&O'H-boken 3.7)

Hittil har vi ikke trengt lokale variable i en funksjon; det gjør vi i rekursive funksjoner. Det enkleste er å sette av en *kallblokk* på stakken:

```

fib:  pushl  %ebp      # Standard
      movl  %esp,%ebp # funksjonsstart.
      subl  $8,%esp   # Sett av kallblokk.
    
```

0x10001020	:	
0x1000101c	parameter 2	
0x10001018	parameter 1	
0x10001014	returadresse	← EBP
0x10001010	gammel EBP	
0x1000100c	lokal var 2	
	lokal var 1	← ESP
	:	

INF1070

Eksempel

Standardeksemplet på en rekursiv funksjon er Fibonnacchi-funksjonen:

$$F_0 = F_1 = 1 \quad F_n = F_{n-1} + F_{n-2}$$

```

.global fib
# Navn: fib.
# Synopsis: Beregner et gitt Fibonacci-tall.
# C-signatur: int fib (int n).
# Teknikk: Tallet beregnes med vanlig formel:
#          fib(0)=fib(1)=1,
#          fib(n)=fib(n-1)+fib(n-2).
# Lokale var: -4(%ebp) nx: n
#             -8(%ebp) f1: fib(n-1)

fib:  pushl  %ebp      # Standard
      movl  %esp,%ebp # funksjonsstart.
      subl  $8,%esp   # Sett av kallblokk.

      movl  $1,%eax    # Hvis n<=1,
      cmpl  $1,8(%ebp) # er svaret
      jle   fib_x      # 1.

      movl  8(%ebp),%edx # n
      decl  %edx        # -1.
      movl  %edx,-4(%ebp) # nx =
      pushl %edx        # (nx).
      call  fib         # fib(
      movl  %eax,-8(%ebp) # f1 =
      popl  %edx        # /* Rydd opp */

      movl  -4(%ebp),%edx # nx
      decl  %edx        # -1
      pushl %edx        #
      call  fib         # fib(
      addl  -8(%ebp),%eax # f = fib1+
      popl  %edx        # /* Rydd opp */

fib_x: movl  %ebp,%esp  # Fiks stakken.
      popl  %ebp      #
      ret             # return f.
    
```

INF1070

Testprogram:

```
#include <stdio.h>

extern int fib (int n);

int main (void)
{
    int i;

    for (i = 0; i <= 10; ++i)
        printf("fib(%2d) = %6d\n", i, fib(i));
    return 0;
}
```

Resultatet:

```
fib( 0) =    1
fib( 1) =    1
fib( 2) =    2
fib( 3) =    3
fib( 4) =    5
fib( 5) =    8
fib( 6) =   13
fib( 7) =   21
fib( 8) =   34
fib( 9) =   55
fib(10) =   89
```

INF1070

Overflyt (B&O'H-boken 2.3)

Dette programmet

```
#include <stdio.h>

int main (void)
{
    signed char v = 100;
    v = v << 1;
    printf("v = %d\n", v);
    return 0;
}
```

gir galt svar:

```
v = -56
```

Feilen skyldes overflyt. Hva kan man gjøre med slikt?

- Strutse-teknikken
- Sjekke data før operasjonen
- Sjekke etter operasjonen

INF1070

Heltall *uten* fortegns-bit

For addisjon og subtraksjon vil C-flagget bli satt ved overflyt.

Ved multiplikasjon blir det aldri problemer siden svaret kommer med dobbelt så mange bit.

Ved divisjon kan det bli et avbrudd!

```
.globl ovfl
ovfl:  movl   mill,%eax
       imull  mill
       idivl  ti
       ret

.data
mill:  .long 1000000
ti:    .long 10
```

gir

```
Floating point exception
```

INF1070

Heltall *med* fortegns-bit

Ved addisjon og subtraksjon kan man bruke O-flagget som settes ved overflyt. Nærmere bestemt settes det når

- 1 begge operandene har likt fortegns-bit *og*
- 2 resultatet har motsatt fortegns-bit.

Multiplikasjon og divisjon er som for tall uten fortegns-bit.

Konklusjon

Ved behov kan man sjekke på overflyt i assemblerprogrammering.

INF1070

Tekster (B&O'H-boken 3.4.2-3)

X86 har noen spesielle operasjoner som er til hjelp ved tekstoperasjoner og ved flytting av store mengder data («sb» = «string of bytes») som tekst:

movsb flytter en byte fra (%esi) til (%edi)
cmpsb sammenligner (%esi) og (%edi)
scasb sammenligner (%edi) med %al
stosb lagrer %al i (%edi)

Alle vil dessuten øke (%esi og) %edi. Det vil si:

D = 0 økning

D = 1 senkning

D-flagget gis riktig verdi med

cld D-flagget nulles

std D-flagget settes

INF1070

Tekstinstruksjonene kan gis et *prefiks* som forteller hvor lenge de skal jobbe:

rep %ecx ganger

repz %ecx ganger og Z=1

repnz %ecx ganger og Z=0

Eksempel

Denne funksjonen vil nulle ut et område i minnet:

```
.globl erase
# Navn:      erase.
# Synopsis:  Nuller ut et område i minnet.
# C-signatur: void erase(char *a, int n).
erase:      pushl   %ebp      # Standard
            movl   %esp,%ebp  # funksjonsstart.
            pushl  %edi      # Gjem unna EDI.

            movl   8(%ebp),%edi # Initiér EDI
            movl   12(%ebp),%ecx # og ECX.
            cld      # Økende adresser.
            movl   $0,%eax     # Fyllverdien er 0.
            rep   stosb       # Og sett i gang!

            popl   %edi      # Hent tilbake EDI
            popl   %ebp      # og EBP.
            ret      # return.
```

INF1070